

Tíðindablaðið Sosialurin vitjar á Danmarks Geologiske Undersøgelser:

Orð og myndir Jan Müller

Tilreiðar at hjálpa føroyingum í víð- ari oljukanningum

Ein av teimum stovnum, sum føroyingar í nógv ár hava havt eitt sera tætt og ríkt samarbeiði við er DGU, ið stendur fyri Danmarks Geologiske Undersøgelser. Hesin almenni granskingsstovnurin hevur longu verið leingi inni í myndini í sambandi við kanningar av føroysku undirgrundini og hevur harvið eisini ein týðandi leiklut í spurninginum um bæði eina komandi oljuvinnu her á landi og eisini marknasamráðingar okkara við onnur lond um rættin til landgrunn, Rockall- og Platon-háslættan oa. - ikki bert við bretar men við fleiri onnur lond eisini, sum gera krav upp á økini sunnan fyri Føroyar. Tíðindablaðið Sosialurin hevur júst vitjað á hesum kenda og vælumtókta granskingsstovni, og har hittu vit nøkur av teimum fólki, sum arbeiða við og helst koma at "føroyskum" málum.

Arbeiða fyrri størstu felagini

DGU arbeiðir fyrri nógv av heimsins størstu oljufeløgum. Stovnurin kemur sum oftast inn í myndina, tá data - upplýsingar - sum eru fingnar til vega við eitt nú seismiskum kanningum og eisini

borginum, skulu víðgerast víðari. Her hevur DGU nakrar av teimum fremstu granskarum í heiminum umframt at stovnurin bert hevur tað nýggjastu útgerðina, sum finst.

DGU stendur soleiðis fyrri teimum flestu av kanningunum, sum verða gjørdar í sambandi við oljuvinnu í Danmark, men teir verða eisini nógv brúktir av øðrum, t.d. norska Statoil fyrri bert at nevna eitt dømi. Stovnurin hevur leingi havt sína egna deild í Føroyum, DGU, Føroyadeild. Deildin hevur havt eitt sera tætt samarbeiði við jarðfrøðisstovnin á Debesartøð, og teir hava arbeitt við gransking av undirgrundini.

Í dag er eisini tætt samarbeiði millum føroyska jarðfrøðisstovnin og DGU og hevur DGU í Danmark eisini eina føroyska deild. Hesi deildini stendur Morten Sparre Andersen fyrri. Hann var í Føroyum í seks ár men flutti so til Danmarkar herfyri fyrri at arbeiða á DGU serstakliga við atliti til føroyskar spurningar.

-Hetta hava verið sera spennandi 10 ár, har tú frá at vita litið og einki um undirgrundina til tú í dag hevur rættliga nógv vitan sigur Morten Sparre Andersen.

Hann vónar, at vit komandi 10 árin fara at skilja, hvussu øll undirgrundin er uppbyggd og hvat hon inniheldur. Hann heldur, at tað fer at vera eina spennandi uppgávu at vera við til at gera fyrireikingar til eina útbygging av einum oljuøki sum Føroyar.

Rætt at halda fram

Vit spurdu Morten Sparre Andersen, um tann vitanin ein hevur fingið hesi árin geva einum grund til at fara víðari. -Tað er øll grund til at halda fram við kanningunum sigur hann avgjörður.

-Tað mest umráðandi hjá okkum nú at gera, sigur hann víðari, er, at hvørja ferð føroyingar fara at gera eina avtalu við oljuindnaðin eiga føroyingar at gera sær greitt, hvat ein gevur og fær og hvørjar treytir ein gongur undir. Ídnaðurin bjóðar sær ikki at innheinta upplýsingar uttan, at hann kann selja hesar víðari.

Hann heldur, at føroyingar skulu vera nøgdir, um olja í heila tikið finst her um leiðir. Er talan so bert um smærri nøgdir, so eigur hetta ikki at verða tikið sum nakað niðurlag. Tí sjálvt litlar nøgdir av olju kunnu hava stóran týdning fyrri Føroyar,

Stefan Hultberg og Morten Sparre Andersen, jarðfrøðingar á DGU, ið arbeiða við føroyskum spurningum

hóast tað hevði hóvað oljufeløgum betri at funnið stórar oljukeldur her.

-Nú hevur verið sagt, at tað er júst tjúkku basaltløgini kring Føroyar gera tað minni hugsandi, at olja finst her. Men kann tað ikki eisini vera ein fyrimunur, um olja finst í undirgrundini, at basaltuð er har?

-Basaltuð hevur nakrar góðar eiginleikar, tá tað snýr seg um at kunna goyma oljuna. Her eiga vit so eisini at hava í huganum, at í Grønlandi hava teir nýliga funnið olju í sjálvum basaltinum. Hetta meti eg er nakað, sum oljuindnaðurin hevur lagt til merki og fer tað sjálvandi eisini at ávirka metingarnar av Føroya-økinum.

Upp til landsstýrið

Vit spurdu Morten Sparre Andersen í hvussu stóran mun DGU eigur at verða brúkt í víðari kanningunum av føroysku und-

irgrundini. Hann sigur, at hetta er upp til landsstýrið. Teir hava eina avtalu við landsstýrið og eru avgjørt sinnadur at halda fram við samarbeiðinum. Ikki minst nú farast skal undir bæði forkanningar og seinni víðari kanningar. Her hevur DGU bæði vitan og ekspertisu at bjóða føroyingum heldur hann fyrri.

Danski jarðfrøðingurin ivast onga løtu í, at samarbeiðið higartil eisini hevur verið til stóra gleði og nýttu fyrri DGU, tí stovnurin júst við uppgávum í Føroyum hevur fingið nógv nýggjar avbjóðingar.

DGU hoyrir undir umhvørvisráðnum. Ráðharri á økinum er Svend Aukén. Tað arbeiða 240 fólk á DGU, sum á fíggjarlógini verður fíggjað við 100 mill. kr.

Sera framkomna útgerð til seismikk

Tá Sosialurin vitjaði har í heyst tosaðu við vit fleiri av fólkunum, sum arbeiða við uppgávum, sum kunnu hava áhuga fyrri Føroyar. M.a. tann høgtmetta geofysikaran Ioannis Abatzis, sum stendur fyrri tí seismiska partinum av granskningini á DGU. Her hava teir júst útvegað sær ta mest framkomnu dataútgerðina í heiminum til netup at víðgera seismiskar upplýsingar t.v.s. teir redusera data til geologi.

Tá vit vitjaðu har sóu vit, hvussuleiðis seismiskar upplýsingarnar við tí mest framkomnu tøkni frøðing gerast til meira enn tøl og strikur og kunnu siga, antin møguleiki er at finna olju ella ikki.

Nú er tað so, at tey á DGU hava tagnarskyldu, tí tey arbeiða fyrri so mong

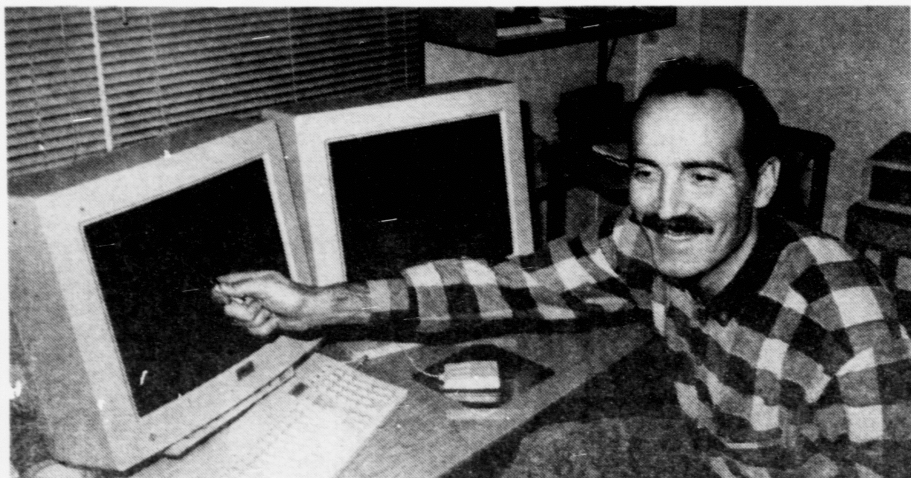
ymisk feløg. Men vit spurdu hann, nú vit sóu úrslitini av seismiskum kanningunum, sum gjørd eru framvið føroyska markið í Føroyar-Hetlandsrennuni, hvussu stóru møguleiki er at finna olju og gass føroysku megin.

Føroyar áhugavert øki

Abatzis sigur, at hóast ein má hava neyv seismisk data fyrri at kunna siga nakað við vissu, so ber til at hugsa sær til, at lógini, sum eru bretska megin markið halda fram føroysku megin t.v.s. eru tey somu. So góð útlit áttu at verið til at funnið olju og gass í føroyskum øki eisini. Men hetta verður so fyrbils ein meting - ein giting. Men kanningar á bretska øki kunnu vissuliga geva einum eitt sera gott innlit í, hvussu sær út føroyska megin.

Hann sigur annars, at DGU er vælegnað at gera arbeiði fyrri Føroyar og tey feløg, sum nú fara at gera seismiskar kanningar í føroyskum øki. -Vit hava longu arbeitt við kanningum frá týkkara øki eitt nú Westernkanningunum frá 1974. Og vit hava tí longu eina ávís vitan um undirgrundina.

Vit spurdu hann, um føroyingar eiga at vera varnir og ikki skunda íggjøgnum víðari kanningar. Abatzis sigur, at tað er sera umráðandi, tá ein gera avtalur við stór feløg at gera sær greitt, hvussu langt rættindini ganga og eisini, hvørjar treytir og ábyrgd fylgir við rættindunum. -Danmark hevur fingið nógv burtur úr við at læra av norðmonnum

Ioannis Abatzis, geofysikara á DGU, sum heldur Føroyar verða eitt sera áhugavert øki at kanna